

Metakognitiivinen harjoittelu (MCT)

MCT 2 A – Hätiköidyt johtopäätökset I

© Moritz & Kuokkanen (8|22)

www.uke.de/mct

Kukin taiteilija ja tekijänoikeuden omistaja on ystävällisesti antanut luvan kuvien käyttöön tässä moduulissa. Lisätietoja (taiteilija, teoksen nimi) esityksen lopussa.

Hätköidyt johtopäätökset

- Teemme usein pikaisia arviointeja ympärillämme olevan hyvin monimutkaisen tiedon perusteella.

Hätköidyt johtopäätökset

- Teemme usein pikaisia arviointeja ympärillämme olevan hyvin monimutkaisen tiedon perusteella.
- Joskus teemme päätelmiä ilman 100% varmuutta.

Hätköidyt johtopäätökset

- Teemme usein pikaisia arviointeja ympärillämme olevan hyvin monimutkaisen tiedon perusteella.
- Joskus teemme päätelmiä ilman 100% varmuutta.
- Pitäisi löytää kultainen keskitie:

Hätiköidyt johtopäätökset

- Teemme usein pikaisia arviointeja ympärillämme olevan hyvin monimutkaisen tiedon perusteella.
- Joskus teemme päätelmiä ilman 100% varmuutta.
- Pitäisi löytää kultainen keskitie:
 - hätäisen päätöksenteon (**riski**: huono ratkaisu)
ja

Hätiköidyt johtopäätökset

- Teemme usein pikaisia arviointeja ympärillämme olevan hyvin monimutkaisen tiedon perusteella.
- Joskus teemme päätelmiä ilman 100% varmuutta.
- Pitäisi löytää kultainen keskitie:
 - hätäisen päätöksenteon (**riski**: huono ratkaisu)
ja
 - ylitarkkana olemisen välillä (**haitta**: vie liikaa aikaa).

Päätelmät ilman 100% varmuutta

Tapahtuma	Selitys	Onko selitys perusteltu?
Ikkunasta tulee savua	tulipalo?	??? – Mitä tekisit?
Mies sopertaa	päihtynyt?	???

Päätelmät ilman 100% varmuutta

Tapahtuma	Selitys	Onko selitys perusteltu?
Ikkunasta tulee savua	tulipalo?	<p>Todennäköisesti – kuten sanonta: “Ei savua ilman tulta!”</p> <p>Soita palokunta: välinpitämättömyys voi olla pahempi kuin väärä hälytys.</p>
Mies sopertaa	päihtynyt?	???

Päätelmät ilman 100% varmuutta

Tapahtuma	Selitys	Onko selitys perusteltu?
Ikkunasta tulee savua	tulipalo?	<p>Todennäköisesti – kuten sanonta: “Ei savua ilman tulta!”</p> <p>Soita palokunta: välinpitämättömyys voi olla pahempi kuin väärä hälytys.</p>
Mies sopertaa	päihtynyt?	<p>Voi olla – mutta on olemassa useita muitakin selityksiä (esim. dementia, halvaus). Jos et harkitse muita selityksiä, saatat kohdella häntä väärin (esim. osoittaa inhoa).</p>

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

vaikutusala	esimerkki
politiikka	???
lääketiede	???

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

vaikutusala	esimerkki
politiikka	<p>Ihmiset tekevät usein hätäisiä päätelmiä median uutisoidessa rikoksesta. Riippuen poliittisista näkemyksistään, he voivat nopeasti olettaa hyökkääjällä olevan tiettyjä motiiveja.</p> <p>Esimerkki: Tekijä ja uhri kuuluvat eri rotuun tai uskontokuntaan. Monet ihmiset uskovat, että rasismi tai ääriajattelu on rikoksen päämotiivi.</p> <p>Joskus tämä voi osoittautua todeksi. Julkisessa keskustelussa tällaisia oletuksia tehdään kuitenkin usein liian nopeasti ja harvoin harkitaan vaihtoehtoisia näkemyksiä.</p>
lääketiede	???

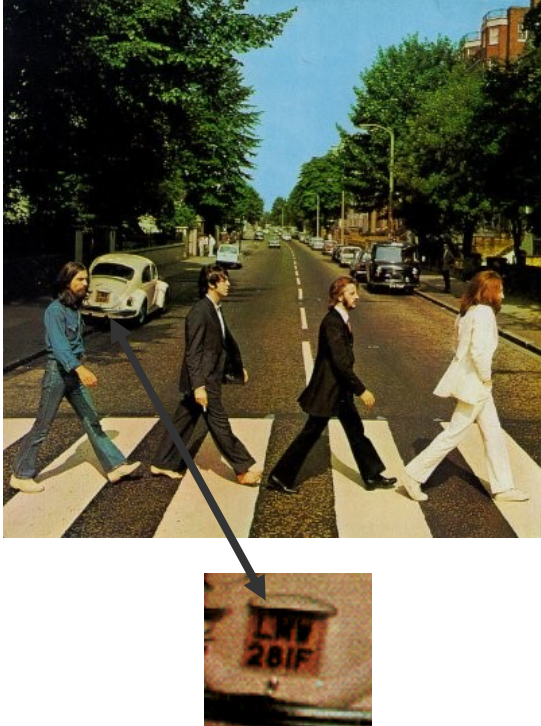
Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

vaikutusala	esimerkki
politiikka	<p>Ihmiset tekevät usein hätäisiä päätelmiä median uutisoidessa rikoksesta. Riippuen poliittisista näkemyksistään, he voivat nopeasti olettaa hyökkääjällä olevan tiettyjä motiiveja.</p> <p>Esimerkki: Tekijä ja uhri kuuluvat eri rotuun tai uskontokuntaan. Monet ihmiset uskovat, että rasismi tai ääriajattelu on rikoksen päämotiivi.</p> <p>Joskus tämä voi osoittautua todeksi. Julkisessa keskustelussa tällaisia oletuksia tehdään kuitenkin usein liian nopeasti ja harvoin harkitaan vaihtoehtoisia näkemyksiä.</p>
lääketiede	<p>Yksittäinen oire → diagnoosi?</p> <p>Yksittäistä kohtausta luullaan joskus virheellisesti epilepsiaksi (kohtauksia voi ilmetä myös alkoholista vieroittautuessa ja korkeassa kuumeessa).</p> <p>Toisaalta, joitain diagnooseja jätetään huomiotta, koska diagnostinen arviointi päätetään ennenaikaisesti (esim. syöpä).</p>

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

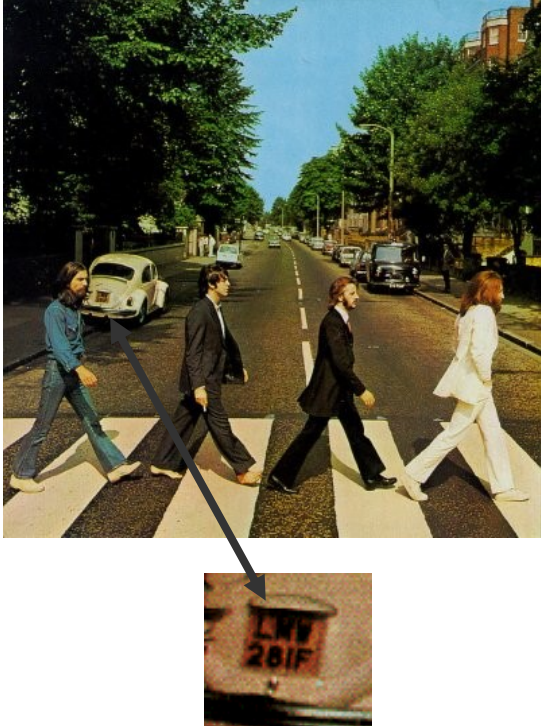
- Kaupunkitarinat -

Legenda	Puolesta & vastaan	“Todisteet”
<p>Paul McCartney (Beatles) kuoli 1966 onnettomuu-nessa ja korvattiin kaksoisolen-nolla</p>	<p>Puolesta: Syytösten mukaan yli 70 piilotettua vihjettä, jotkin “Abbey Road”-albumin kannessa (oikealla):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paul on paljain jaloin ja kalmankalpea. • Paul on vasenkätinen, mutta pitelee savuketta oikeassa kädessä! • Rekisterikilpi “LMW” (katso nuoli): “Linda McCartney Weeping” (= Linda McCartney itkee). • Lisäksi hänen basson soittonsa sanotaan muuttuneen 1966 alkaen. <p>Vastaan: ???</p>	

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

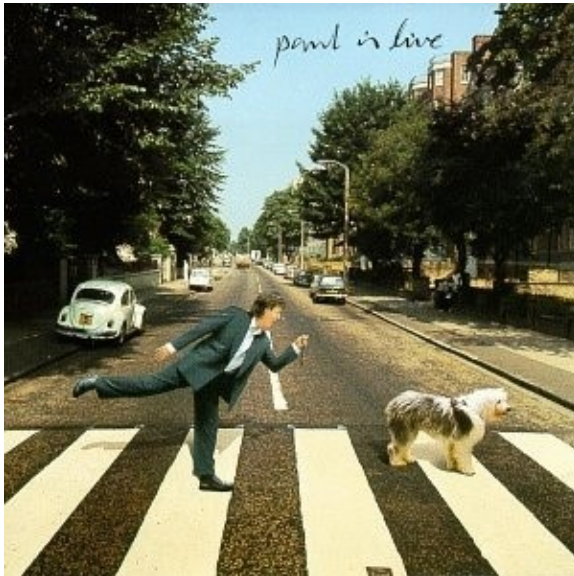
Legenda	Puolesta & vastaan	“Todisteet”
<p>Paul McCartney (Beatles) kuoli 1966 onnettomuu-nessa ja korvattiin kaksoisolen-nolla</p>	<p>Puolesta: Syytösten mukaan yli 70 piilotettua vihjettä, jotkin “Abbey Road”-albumin kannessa (oikealla):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paul on paljain jaloin ja kalmankalpea. • Paul on vasenkätinen, mutta pitelee savuketta oikeassa kädessä! • Rekisterikilpi “LMW” (katso nuoli): “Linda McCartney Weeping” (= Linda McCartney itkee). • Lisäksi hänen basson soittonsa sanotaan muuttuneen 1966 alkaen. <p>Vastaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sama ulkonäkö ja ääni. • Todisteet näyttävät tekaistuilta, LMW voi tarkoittaa mitä tahansa. • Alkuperä: taru sai alkunsa 1969 hyvin suunnatusta sanomalehtihuijauksesta. 	

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Korvattiinko Paul McCartney kaksoisolennolla?

McCartney'n humoristinen vastaus kuolemaansa liittyviin huhuihin: sooloalbumin nimenä “Paul is live” (=Paul elää). Huomaa: kansi on vastaavanlainen kuin aikaisemmin näytetty Abbey Road –kansi.

Ei!

Kuinka tämä tarina ja muut salaliittoteoriat syntyivät?

???

Kuinka tämä tarina ja muut salaliittoteoriat syntyivät?

- Ne ovat usein mielenkiintoisempia kuin todellisuus!
- Ne perustuvat väittämiin, joita on vaikea tarkistaa tai todistaa (esim. että Paul McCartney'n basson soittotapa oli muuttunut).
- Ne salaavat vaihtoehtoiset selitykset (esim. LMW voi tarkoittaa mitä tahansa).
- Tarut perustuvat joskus tosiasioihin, jotka on erotettu asiayhteydestä. Näiden yksityiskohtien merkitystä myös liioitellaan (McCartney todella on vasenkätinen, se ei kuitenkaan pois sulje mahdollisuutta pidellä savuketta oikeassa kädessä, esim. koska valokuvaaja pyysi).

Kuinka tämä tarina ja muut salaliittoteoriat syntyivät?

- Historiassa on useita esimerkkejä vähemmistöihin ja syrjittyihin kohdistuneista vääristä syytöksistä koskien kontrolloimattomia, tuhoisia tapahtumia. Esimerkiksi keskiajalla huonosta viljasadosta syytettiin noituutta tai uskonnollisia vähemmistöjä.
- Nämä yksinkertaiset selitykset vähensivät jännittyneisyyttä ja pelkoa ja loivat harhakuvitelman kontrollista.

Miksi teemme tätä?

- Tutkimukset osoittavat, että monet ihmiset, joilla on psykoosi (mutta eivät kaikki!) **tekevät päätelmiä vähäisen tiedon perusteella.**

Miksi teemme tätä?

- Tutkimukset osoittavat, että monet ihmiset, joilla on psykoosi (mutta eivät kaikki!) **tekevät päätelmiä vähäisen tiedon perusteella.**
- Tämän tyyppinen päätöksenteko voi helposti johtaa virheisiin. Siksi onkin parempi käyttää ratkaisutapaa, joka **ottaa huomioon kaiken saatavilla olevan tiedon.**

Kuinka hätäiset johtopäätökset edistävät vääriä tulkintoja psykoosin aikana – esimerkkejä

Tapahtuma	Selitys psykoosin aikana	Muita selityksiä
Kuulet rasahtelua puhelinlinjalta.	Tiedustelupalvelu salakuuntelee sinua.	Linjavaurio; tyypillinen ääni kaukopuheluissa; katvealue matkapuhelinverkossa.
Radio soittaa Britney Spears'n kappaleen "Toxic" (=myrkyllinen).	Salainen merkki tulevasta myrkyllisestä kemiallisesta iskusta.	Radioasema on erikoistunut popmusiikkiin.
Keittiön pöydällä on valkeaa pölyä, jota ei ollut siellä aikaisemmin.	Yritys myrkyttää sinut pernarutolla; poliisi solutti huumeita lavastaakseen sinut syylliseksi.	Joku on juuri leiponut; kukaan ei ole pyyhkinyt pölyjä vähään aikaan.

Voisiko joku kertoa lyhyesti jonkun henkilökohtaisen kokemuksen?

Tehtävä (1)

Seuraavaksi näet sarjan kuvia. Alussa kuvassa on vain yksi yksityiskohta. Seuraavaksi lisätään toinen yksityiskohta. Tämä jatkuu kunnes koko kuva paljastetaan.

- Tehtäväsi on tunnistaa kohde.

Tehtävä (1)

Seuraavaksi näet sarjan kuvia. Alussa kuvassa on vain yksi yksityiskohta. Seuraavaksi lisätään toinen yksityiskohta. Tämä jatkuu kunnes koko kuva paljastetaan.

- Tehtäväsi on tunnistaa kohde.
- Koeta välttää sekä hätäistä, että pitkittynyttä päätöksentekoa.

Tehtävä (1)

Seuraavaksi näet sarjan kuvia. Alussa kuvassa on vain yksi yksityiskohta. Seuraavaksi lisätään toinen yksityiskohta. Tämä jatkuu kunnes koko kuva paljastetaan.

- Tehtäväsi on tunnistaa kohde.
- Koeta välttää sekä hätäistä, että pitkittynyttä päätöksentekoa.
- Keskustele siitä, mikä tukee vastausvaihtoehtoa ja mikä on sitä vastaan.

Kuva 1

Tarjolla on useita vaihtoehtoisia tulkintoja.

Ole hyvä ja keskustele ryhmän kanssa kuinka todennäköisenä pidät jokaista vaihtoehtoa ja oletko tarpeeksi varma tehdäksesi päätöksen.

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

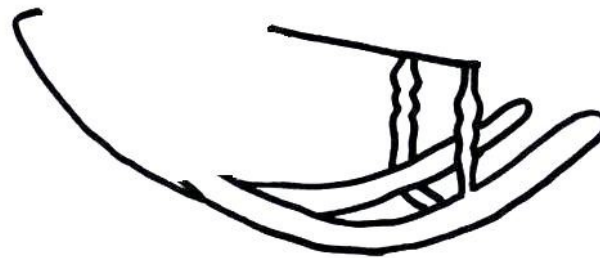
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

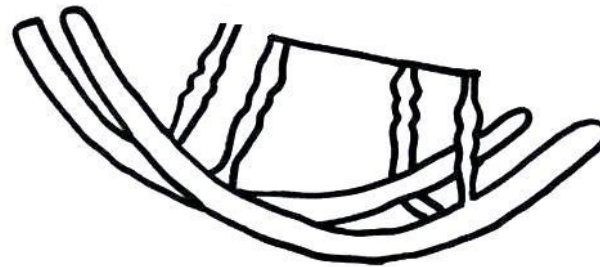
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

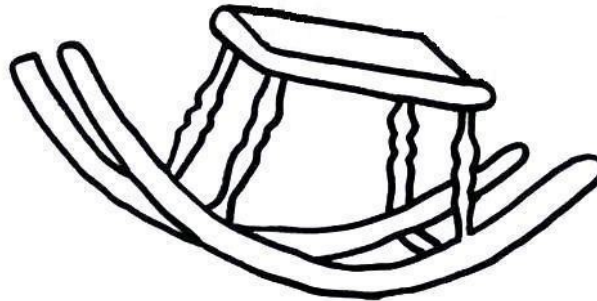
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

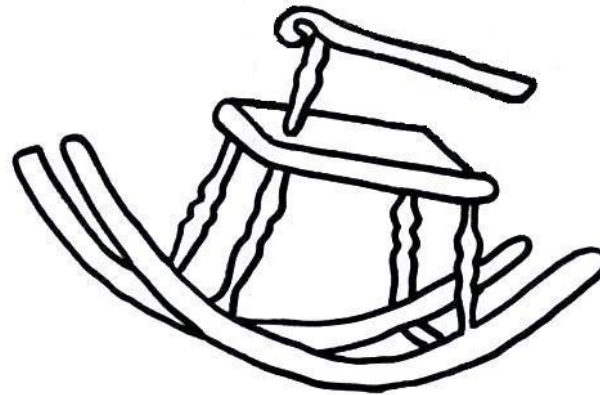
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

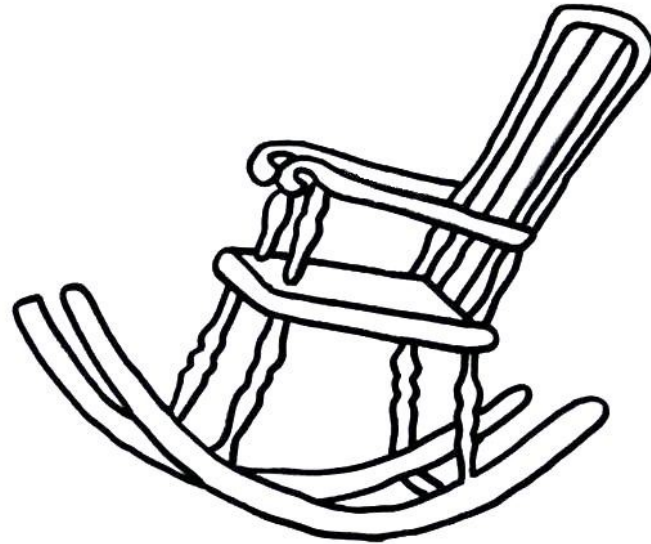
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hymyilevät kasvot
- kulho
- vene
- reki
- keinutuoli
- norsun pää

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

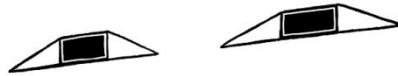

Kuva 2

Tässä vastausvaihtoehtoja ei ole annettu. Sinun täytyy keksiä omat arvauksesi kuvasta. Tarjoa ihan vapaasti useita vaihtoehtoja ja keskustele ryhmän kanssa siitä, mitä vaikutelmia kuva tuo sinulle mieleen.

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

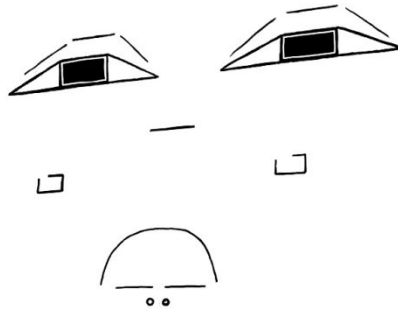

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

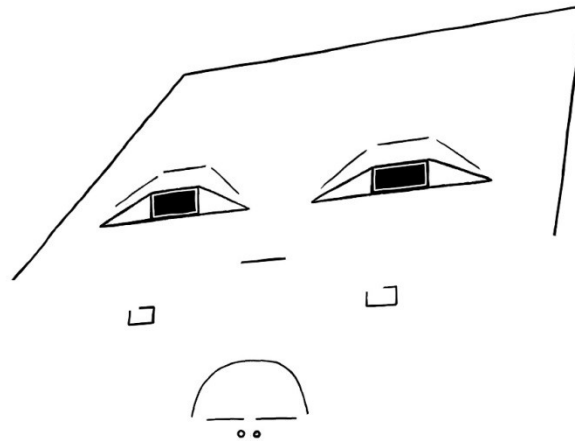

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

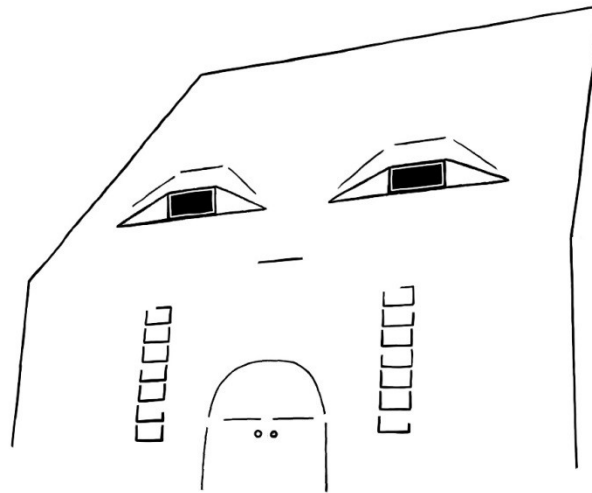

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

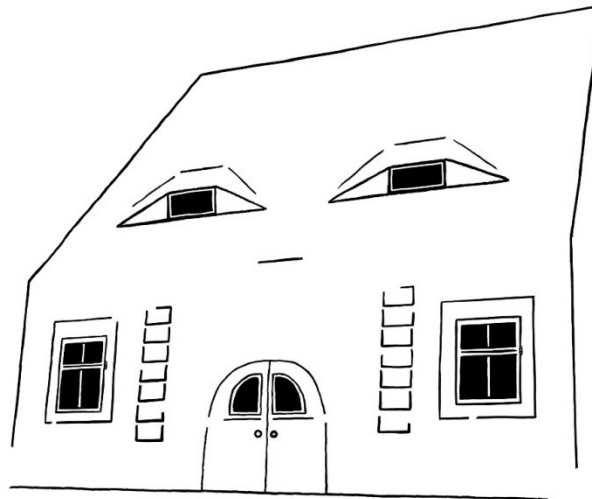

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

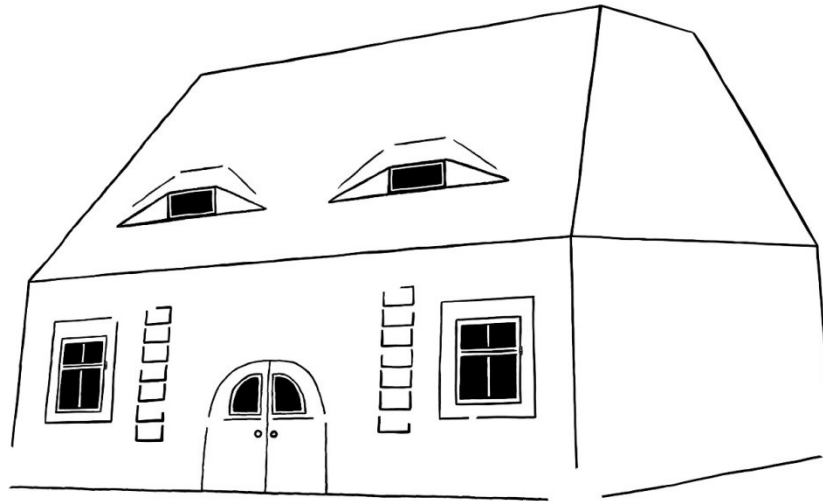

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

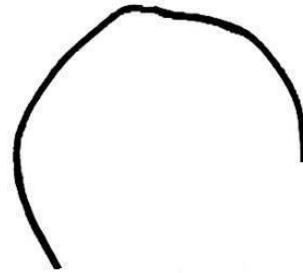
Haluatko jo tehdä päätöksen?

Kuva 3

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

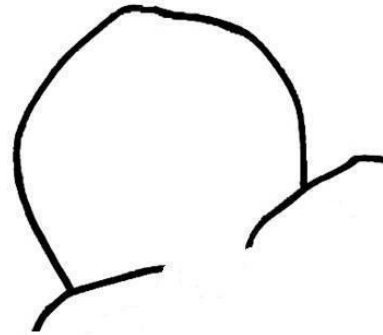

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

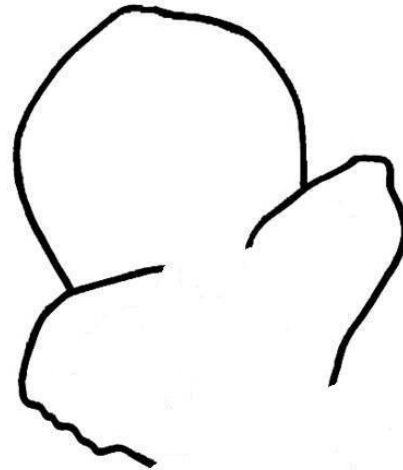

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

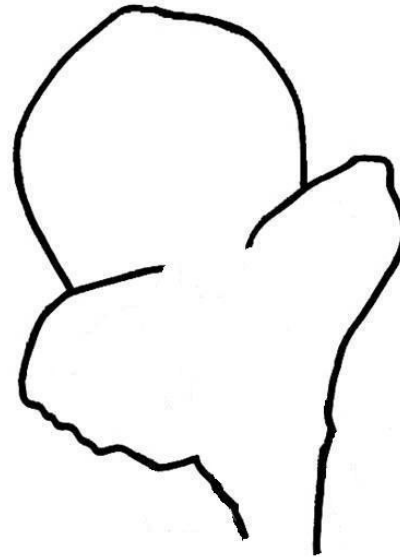

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

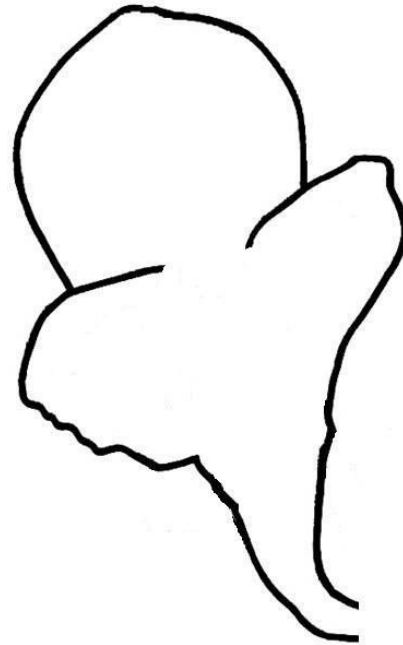

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

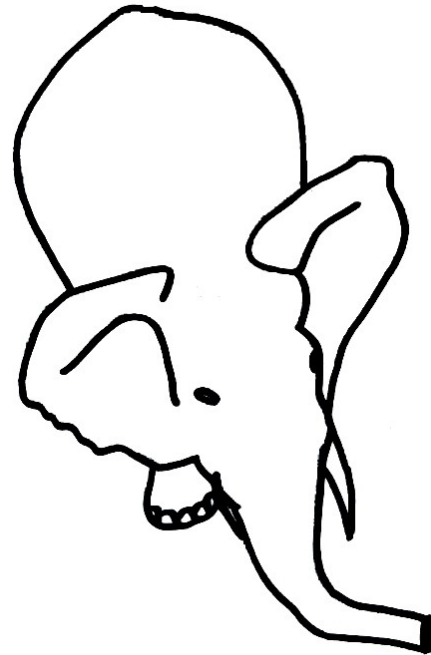

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

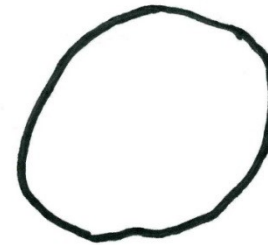
Haluatko jo tehdä päätöksen?

Kuva 4

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

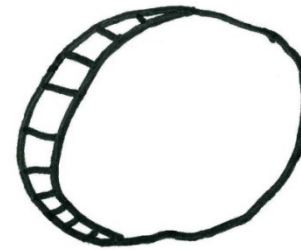

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

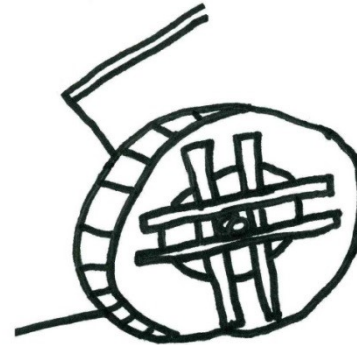

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

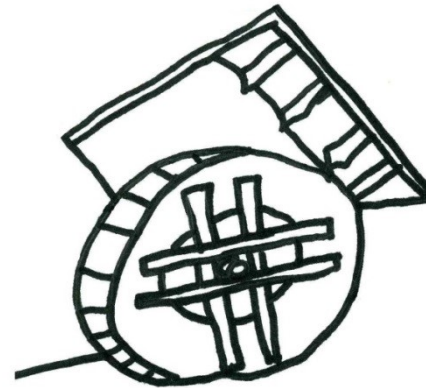

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

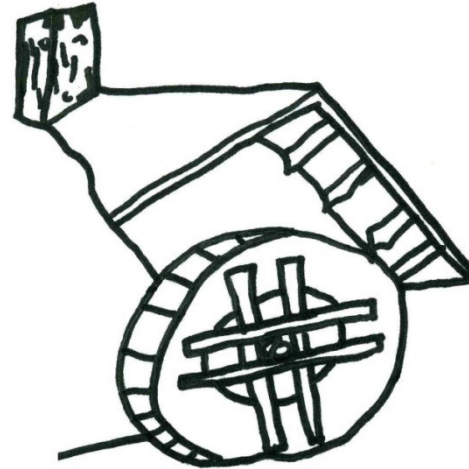

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

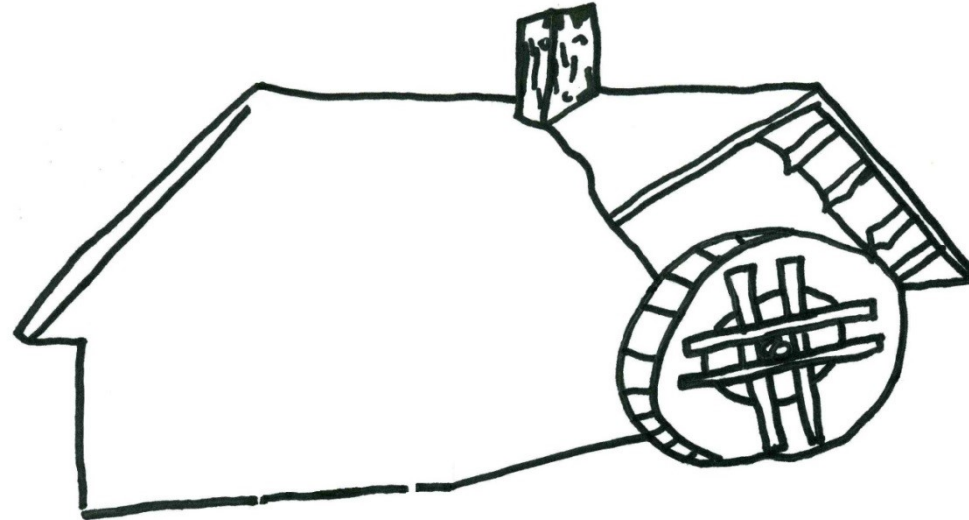

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

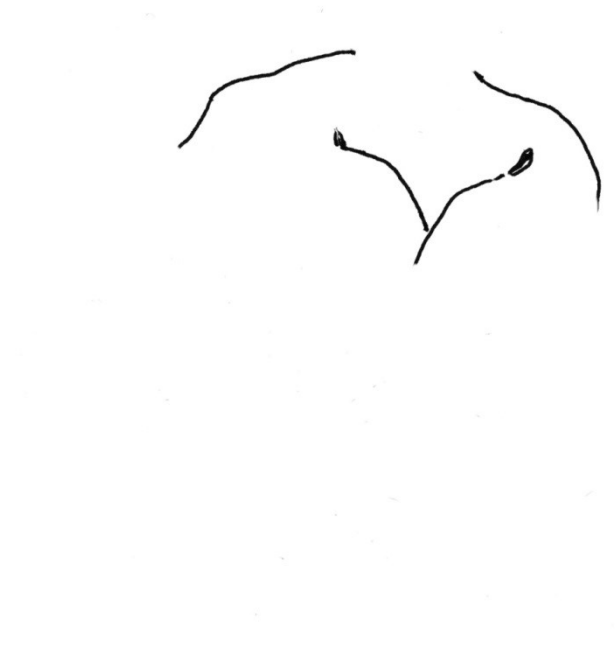
Haluatko jo tehdä päätöksen?

Kuva 5

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

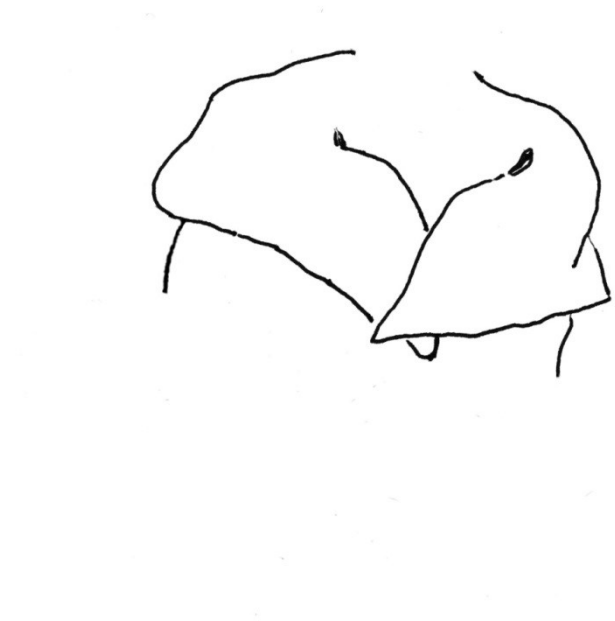

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

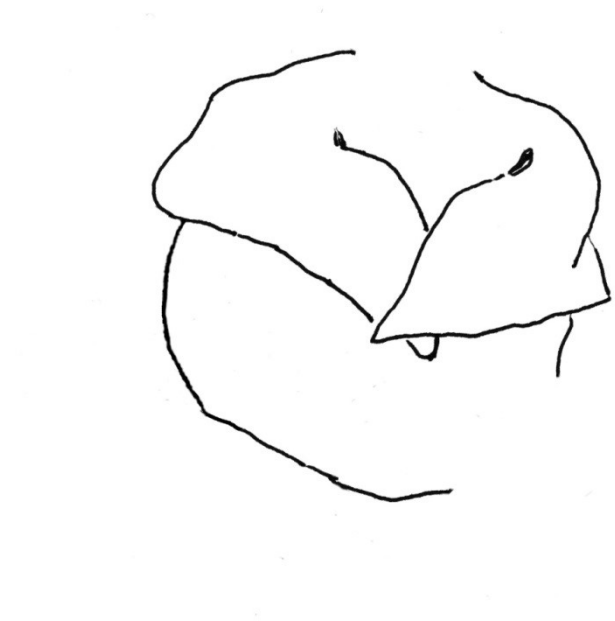

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

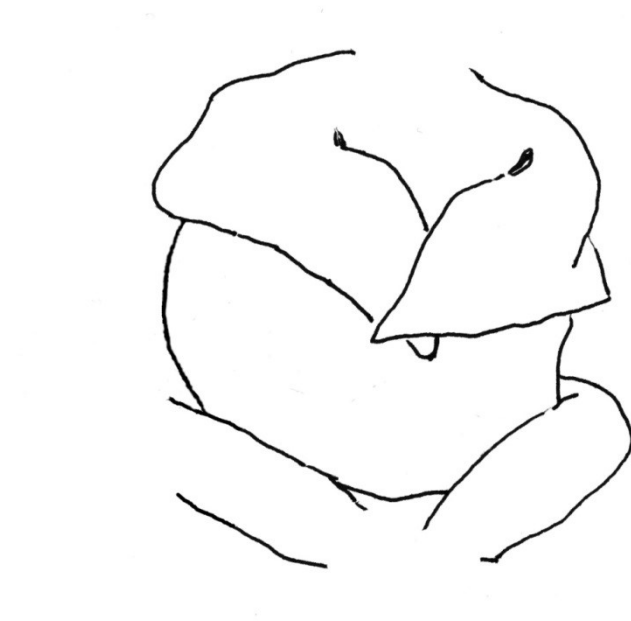

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Vapaavalintainen: videopätkä

Vapaavalintainen: Osoitteessa http://www.uke.de/mct_videos on saatavilla päivän aiheetta käsitteleviä videopätkiä

Videon jälkeen voitte keskustella kuinka se liittyy päivän aiheeseen.

[ryhmänohjaajille:

Joissakin elokuvapätkissä on käytetty kieltä, joka ei välttämättä sovellu kaikelle yleisölle ja kaikkiin kulttuureihin. Ole hyvä ja esikatsele videot huolellisesti ennen esittämistä]

Kuva 6

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruohotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruhotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruhotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruhotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruhotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruohotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- saha
- vanha silta
- siili
- ruohotuppo
- lohikäärme
- aita
- vuoristomaisema
- piikkisika
- korva

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Kuva 7

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

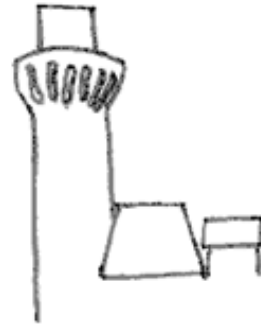

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

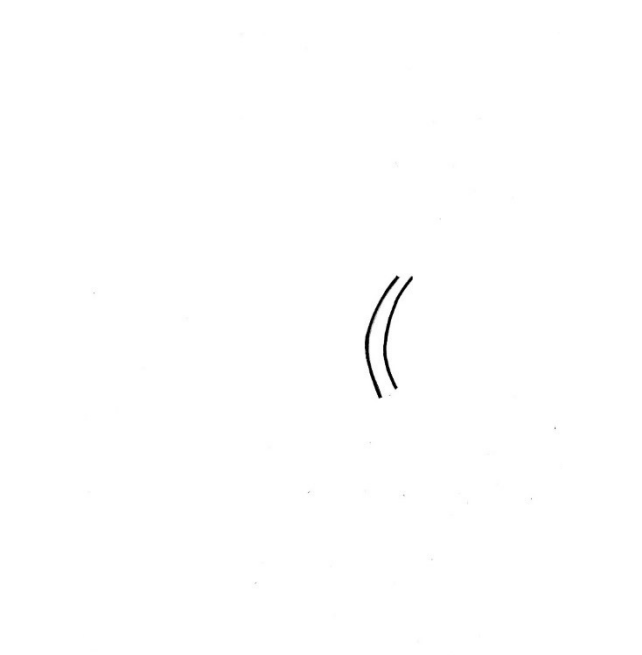

Kuva 8

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

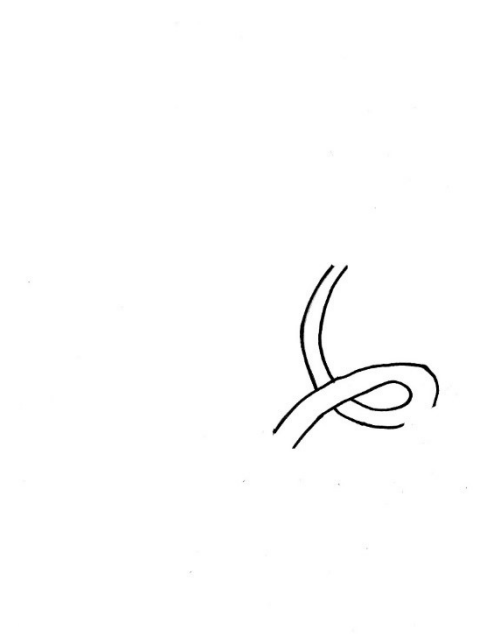
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

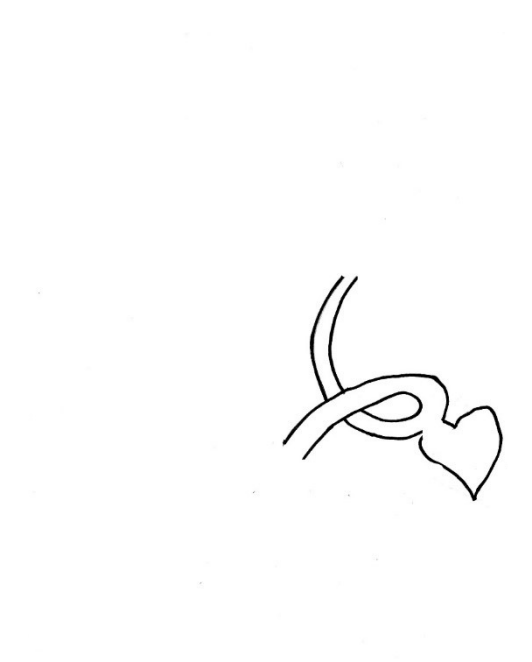
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

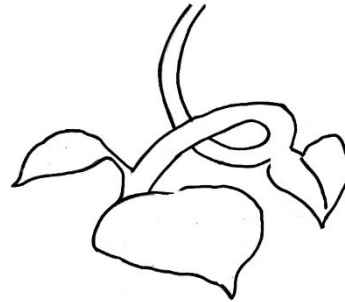
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

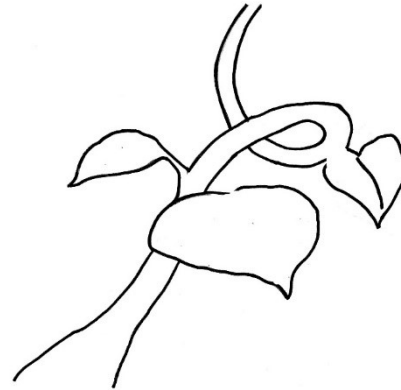
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- naru
- ankkuri
- kaulakoru riipuksella
- käärme
- papukaija
- spagetti
- pavunvarsi
- kukka
- valtatie

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Kuva 9

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

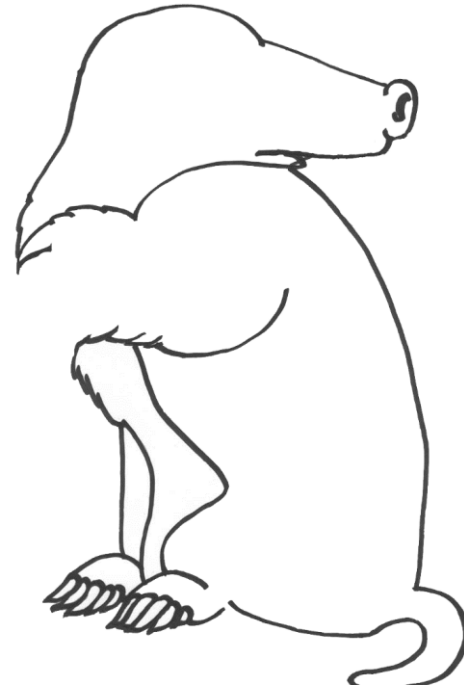

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Kuva 10

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

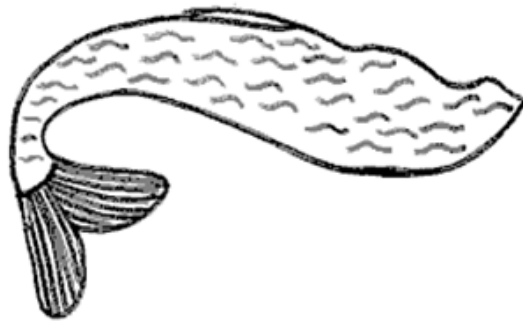
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

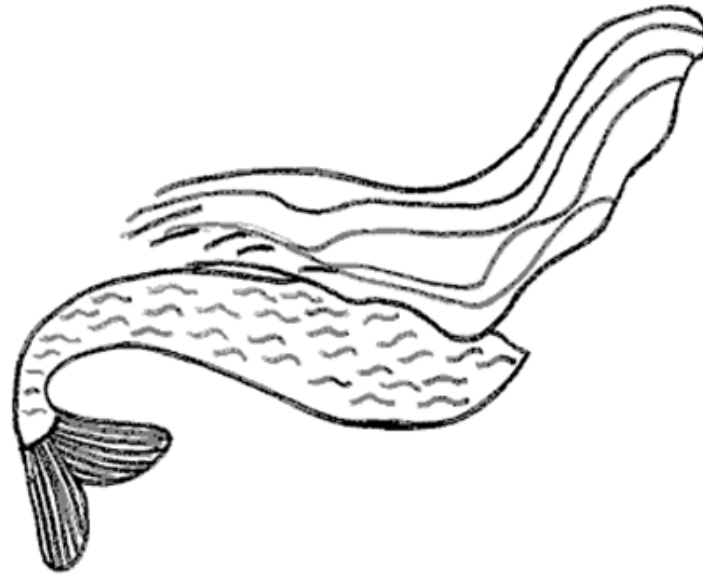
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

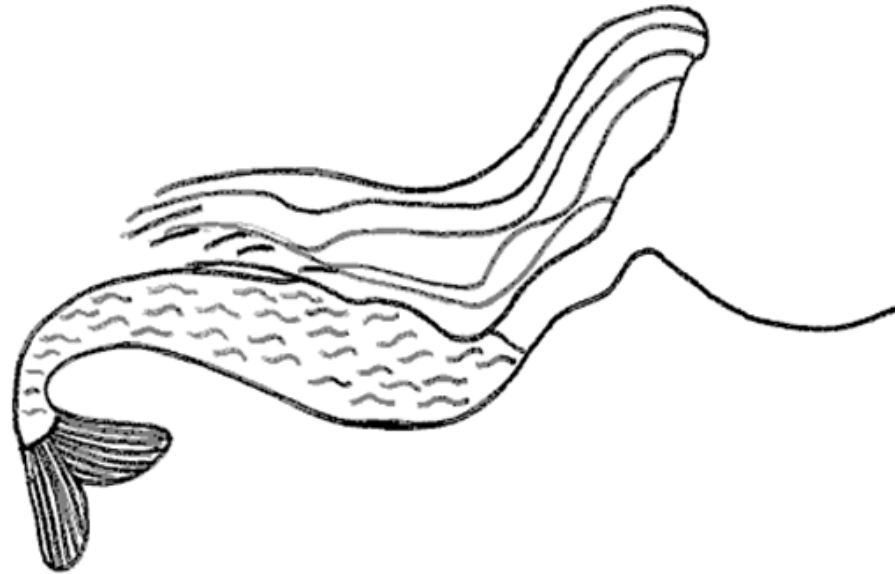
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

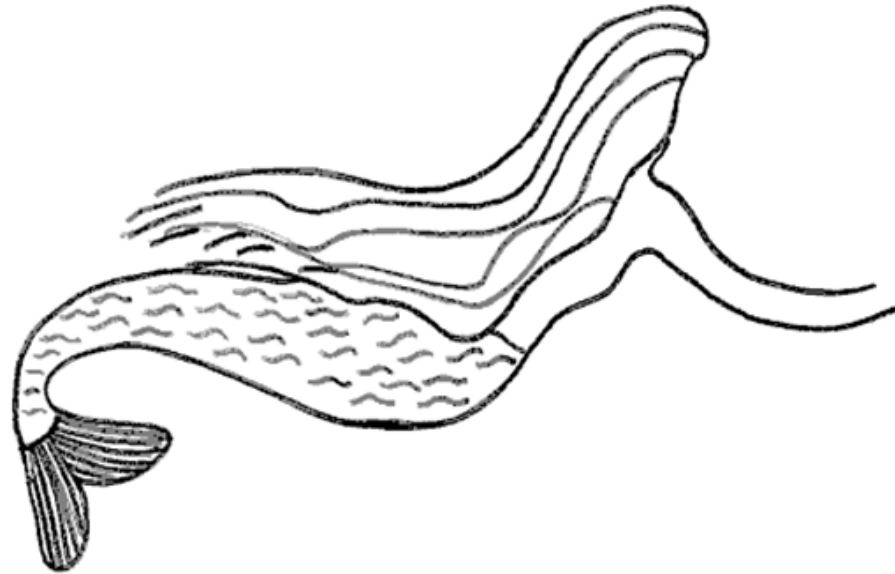
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

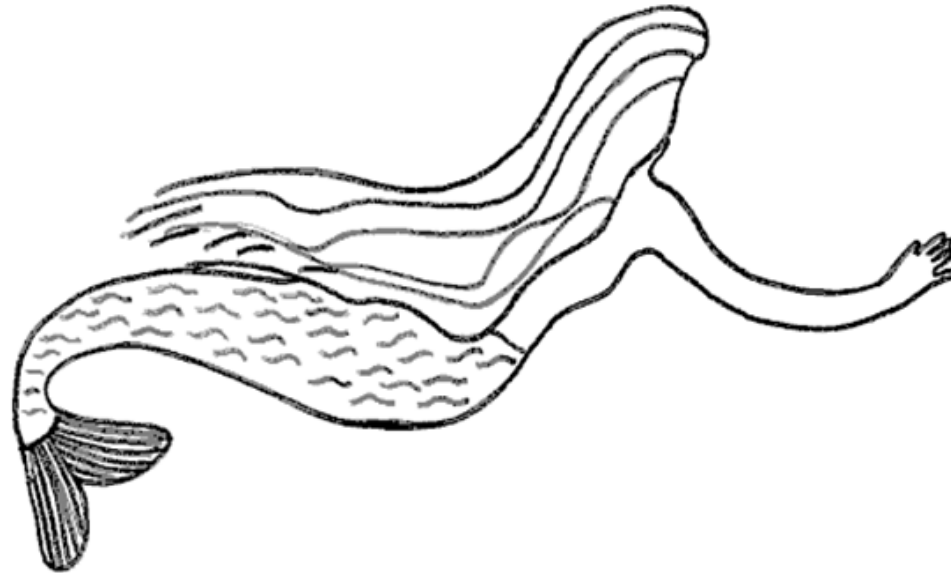
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

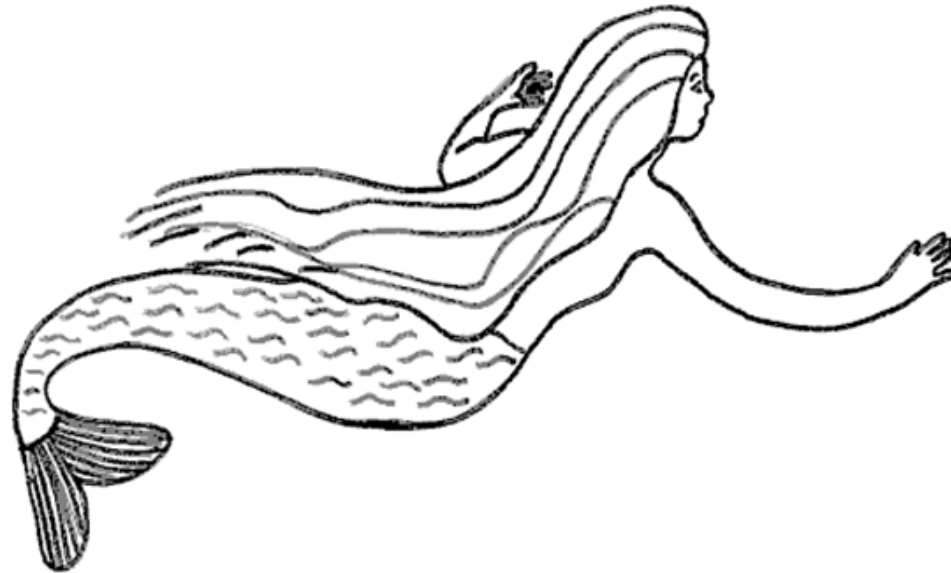
Kuinka varma olet?

Haluatko jo tehdä päätöksen?

Mitä tämä kuva saattaisi esittää?

- hylje
- mies talvivaatteissa
- kukka
- jokinäkymä
- merenneito
- mustekala
- harppu
- simpukka
- kala

Kuinka varma olet?

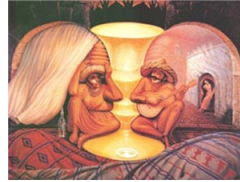
Haluatko jo tehdä päätöksen?

Tehtävä 2:

Mitä näet?

Mitä näet nyt?

Vanha pariskunta, pikari vai...?

Mitä näet?

Mitä näet?

Äkkinäiset päätökset eivät aina johda virheisiin, mutta ovat joskus vain puoli totuutta!

Äkkinäiset päätökset eivät aina johda virheisiin, mutta ovat joskus vain puoli totuutta!

Yritä löytää kaikki yksityiskohdat/hahmot seuraavista kuvista!

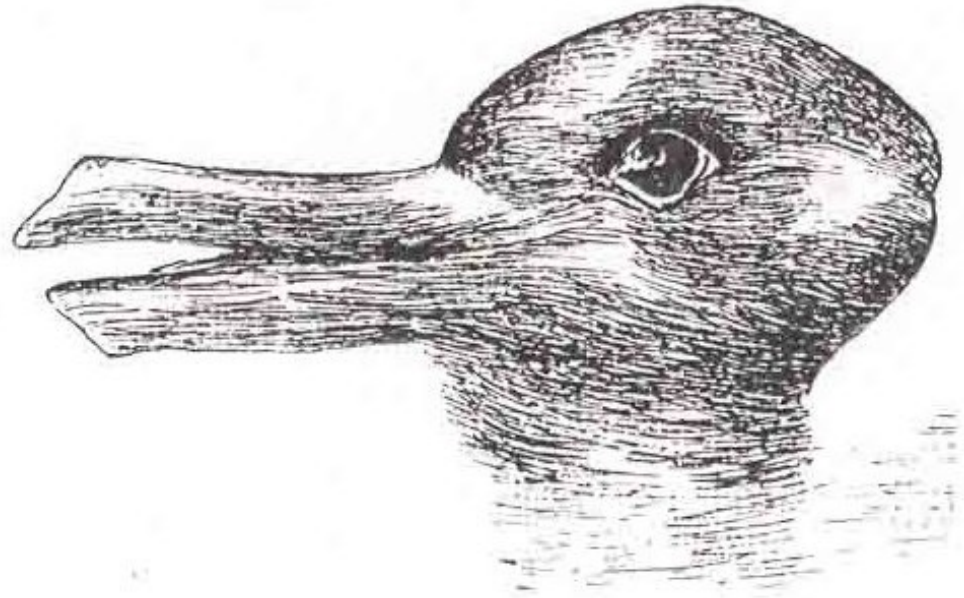

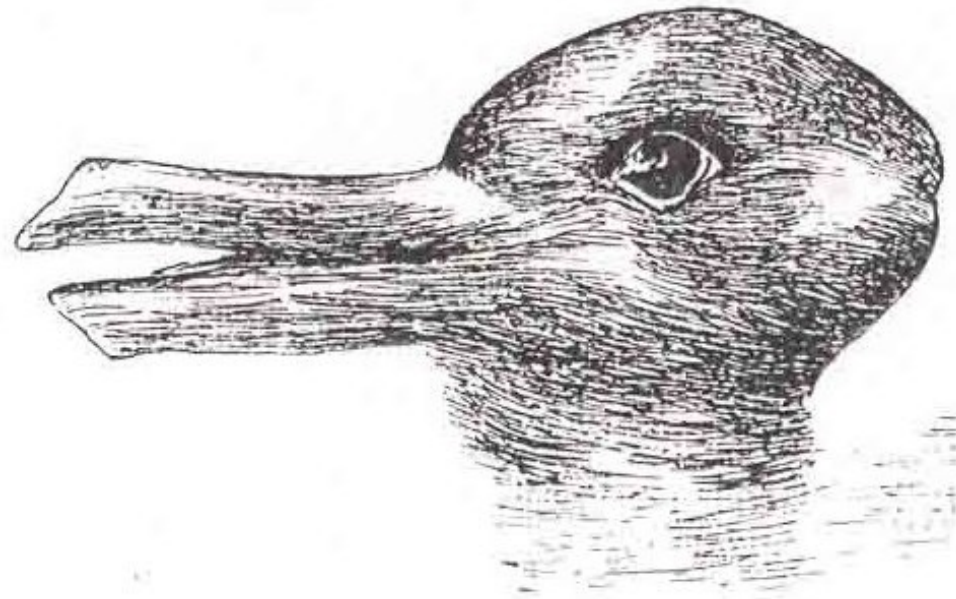
Vanha nainen, nuori nainen, viiksekäs mies?

Vanha mies vai ratsastaja?

Sorsa vai jänis?

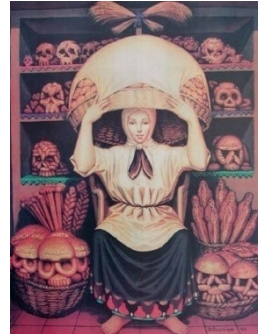

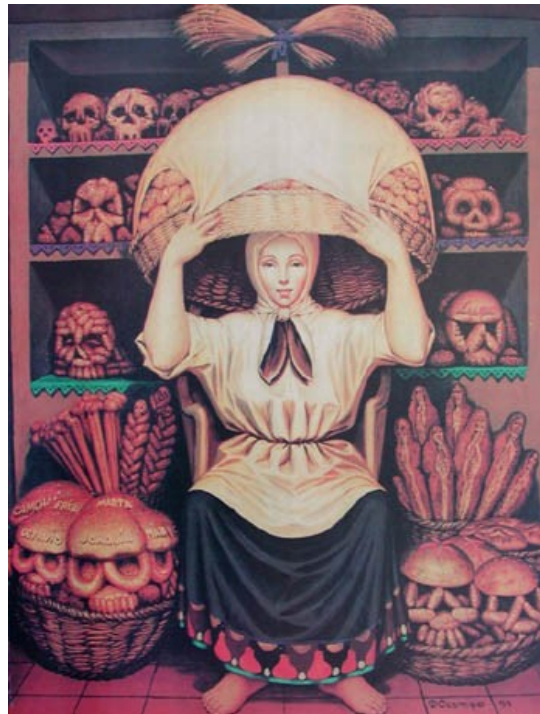

Mitä näkisit, jos kääntäisit kuvan ylösalaisin?

Hevonen vai ratsastaja?

Pääkallo vai leipomo?

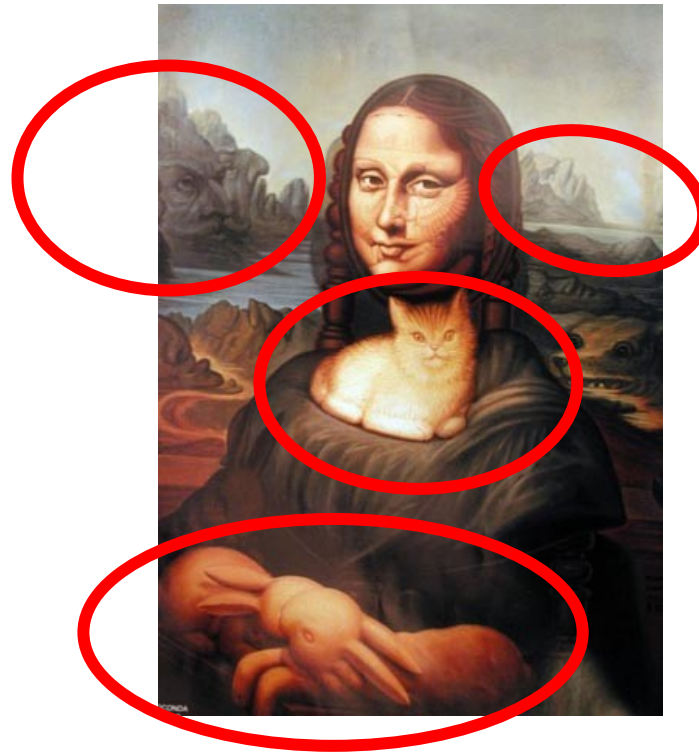
Mitä näet?

Yritä löytää kaikki yksityiskohdat!

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Viimeiset diat osoittavat, että nopeat päätökset voivat johtaa virheisiin ja usein tunnistetaan vain “puoli totuutta”.

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Viimeiset diat osoittavat, että nopeat päätökset voivat johtaa virheisiin ja usein tunnistetaan vain “puoli totuutta”.
- **Siksi etsi mahdollisimman paljon tietoa** ja vaihda mielipiteitä toisten kanssa, erityisesti jos päätökset ovat ratkaisevan tärkeitä tai niillä on merkittäviä seuraamuksia (esim. Tunne, että naapurisi vainoaa sinua → älä hyökkää oletettujen vihollisten kimppuun!).

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Viimeiset diat osoittavat, että nopeat päätökset voivat johtaa virheisiin ja usein tunnistetaan vain “puoli totuutta”.
- **Siksi etsi mahdollisimman paljon tietoa** ja vaihda mielipiteitä toisten kanssa, erityisesti jos päätökset ovat ratkaisevan tärkeitä tai niillä on merkittäviä seuraamuksia (esim. Tunne, että naapurisi vainoaa sinua → älä hyökkää oletettujen vihollisten kimppuun!).
- Vähemmän tärkeissä tapauksissa voimme ihan yhtä hyvin toimia nopeasti (esim. jukurtin tai kakun valinta, lottonumeroiden valinta).

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Viimeiset diat osoittavat, että nopeat päätökset voivat johtaa virheisiin ja usein tunnistetaan vain “puoli totuutta”.
- **Siksi etsi mahdollisimman paljon tietoa** ja vaihda mielipiteitä toisten kanssa, erityisesti jos päätökset ovat ratkaisevan tärkeitä tai niillä on merkittäviä seuraamuksia (esim. Tunne, että naapurisi vainoaa sinua → älä hyökkää oletettujen vihollisten kimppuun!).
- Vähemmän tärkeissä tapauksissa voimme ihan yhtä hyvin toimia nopeasti (esim. jukurtin tai kakun valinta, lottonumeroiden valinta).
- Erehtyminen on inhimillistä – varaudu mahdollisuuteen, että olet väärässä.

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Viimeiset diat osoittavat, että nopeat päätökset voivat johtaa virheisiin ja usein tunnistetaan vain “puoli totuutta”.
- **Siksi etsi mahdollisimman paljon tietoa** ja vaihda mielipiteitä toisten kanssa, erityisesti jos päätökset ovat ratkaisevan tärkeitä tai niillä on merkittäviä seuraamuksia (esim. Tunne, että naapurisi vainoaa sinua → älä hyökkää oletettujen vihollisten kimppuun!).
- Vähemmän tärkeissä tapauksissa voimme ihan yhtä hyvin toimia nopeasti (esim. jukurtin tai kakun valinta, lottonumeroiden valinta).
- Erehtyminen on inhimillistä – varaudu mahdollisuuteen, että olet väärässä.
- Perusta tärkeät päätökset luotettaviin tosiseikkoihin. Pelkät arvaukset ovat “huonoja neuvonantajia.” Harkitse aina virhearvion seurauksia.

Mitä tekemistä tällä on psykoosin kanssa?

Monet (mutta eivät kaikki!) ihmiset, joilla on psykoosi, ovat taipuvaisia hätköityihin johtopäätöksiin ja muodostamaan äärimmäisiä päätelmiä.

Mitä tekemistä tällä on psykoosin kanssa?

Monet (mutta eivät kaikki!) ihmiset, joilla on psykoosi, ovat taipuvaisia hätköityihin johtopäätöksiin ja muodostamaan äärimmäisiä päätelmiä.

Esimerkki: Osallistuessaan julkiseen sosiaaliseen tapahtumaan, Carl väittää olevansa Saksan seuraava kuningas.

Taustaa: Carl löysi kruunupäisen kuninkaan hahmon pääsiäismunasta.

Mutta: Hän ei ole kuninkaallista sukua, monarkia lakkautettiin Saksassa jo kauan sitten; mutta ennen kaikkea: pääsiäismunan sisältöä ei voida pitää vakuuttavana todisteena!

Mitä tekemistä tällä on psykoosin kanssa?

Monet (mutta eivät kaikki!) ihmiset, joilla on psykoosi, ovat taipuvaisia hätköityihin johtopäätöksiin ja muodostamaan äärimmäisiä päätelmiä.

Esimerkki: Osallistuessaan julkiseen sosiaaliseen tapahtumaan, Carl väittää olevansa Saksan seuraava kuningas.

Taustaa: Carl löysi kruunupäisen kuninkaan hahmon pääsiäismunasta.

Mutta: Hän ei ole kuninkaallista sukua, monarkia lakkautettiin Saksassa jo kauan sitten; mutta ennen kaikkea: pääsiäismunan sisältöä ei voida pitää vakuuttavana todisteena!

Useita tiedon palasia pitäisi ottaa huomioon ja harkita. Keskustele eri selityksistä ja mielipiteistä henkilöiden kanssa, joihin luotat.

Kiitoksia mielenkiinnostanne!

ryhmänohjaajille:

Jakakaa työpaperit. Esittele sovelluksemme COGITO (lataa ilmaiseksi).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
sprinsky	flickr	cover.beatles	CC	Abbey road
mharrsch	flickr	Beatle Paul McCartney 2	CC	The young Paul McCartney /Paul McCartney als junger Mann
Alan Light	flickr	Paul McCartney	CC	The older Paul McCartney/ Älterer Paul McCartney
Arbeitsgruppe Neuropsychologie	---	Black&white drawings of fragmented pictures /Schwarz-weiß Zeichnungen fragmentierter Bilder	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	Various motives: rocking chair, elephant etc./Verschiedene Motive: Schaukelstuhl, Elefant etc.
---	American Journal of Psychology	Mother, father, and daughter	Copyright 1961 by the Board of Trustees of the University of Illinois. Used with permission of the University of Illinois Press	Old woman, young woman, man with mustache/Alte Frau, junge Frau, Mann mit Schnurrbart
Jastrow, J.	Popular Science Monthly, 54, 299- 312	The mind's eye	public domain	rabbit-duck/Hase-Ente
Octavio Ocampo - Vexierbilder	rockypointcollecti bles	Different pictures /Verschiedene Bilder	PP by rockypointcollectibles	---

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Legenda	Salaliiton puolestapuhujat	“Todisteet”
<p>Väitetään, että kuun pinnalle ei koskaan laskeuduttu-kaan 1969 ja että se oli vain huijausta</p>	<p>Perustelut puolesta?</p>	

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Legenda	Salaliiton puolestapuhujat	“Todisteet”
<p>Väitetään, että kuun pinnalle ei koskaan laskeuduttu-kaan 1969 ja että se oli vain huijausta</p>	<p>Väitetyt USA:n motiivit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Teknologinen voitto” avaruusmatkailun kilpailussa Neuvostoliiton kanssa, joka oli aikaisemmin laukaissut onnistuneesti satelliitin avaruuteen 2. Huomion pois vetäminen Vietnamin sodasta 3. NASA itse lavasti kuun pinnalle laskeutumisen hallituksen budjettileikkausten pelossa 	 <p>A photograph showing an astronaut in a white spacesuit standing on the lunar surface. An American flag is planted in the ground to the left of the astronaut. The surface is dark and dusty with visible footprints and shadows.</p>

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Legenda	Puolesta ja vastaan	“Todisteet”
<p>Väitetään, että kuun pinnalle ei koskaan laskeuduttu-kaan 1969 ja että se oli vain huijausta</p>	<p>Puolesta: ???</p>	

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Legenda	Puolesta ja vastaan	“Todisteet”
<p>Väitetään, että kuun pinnalle ei koskaan laskeuduttu-kaan 1969 ja että se oli vain huijausta</p>	<p>Puolesta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Lepattava lippu”: mahdoton, koska kuussa ei ole ilmakehää/ilmastoa 2. Kuvat tähdettömästä taivaasta ja vaihtelevista varjoista viittaavat filmistudiotuotantoon 3. Astronautti Armstrongin radioviesti: Hän vastaa liian nopeasti presidentti Nixonin viimeiseen lauseeseen. Radiosignaalin välittymiseen maahan menee enemmän aikaa kuin mitä Armstrongin vastaukseen meni 	

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

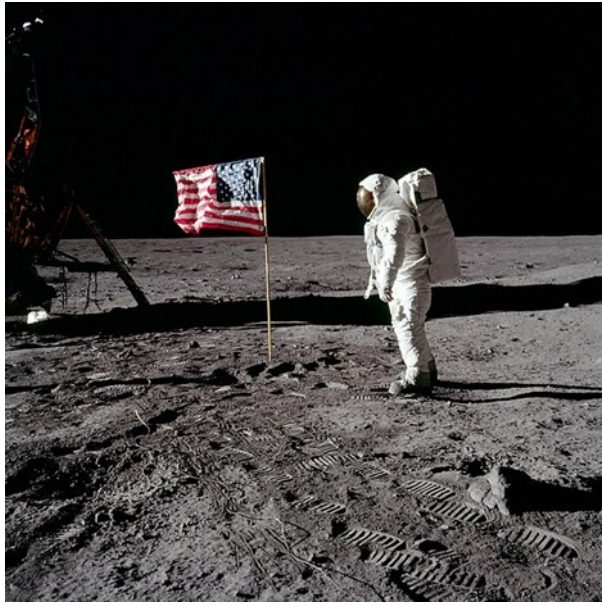
- Kaupunkitarinat -

Legenda	Puolesta ja vastaan	“Todisteet”
<p>Väitetään, että kuun pinnalle ei koskaan laskeuduttu-kaan 1969 ja että se oli vain huijausta</p>	<p>Vastaan: ???</p>	

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Legenda	Puolesta ja vastaan	“Todisteet”
<p>Väitetään, että kuun pinnalle ei koskaan laskeuduttu-kaan 1969 ja että se oli vain huijausta</p>	<p>Vastaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lipun aaltoilun aiheutti kepin iskeminen maahan ja lippuun kiinnitetty sitä tukeva tanko. 2. Yöllä otetuissa valokuvissa eivät näy heikot valonlähteet valotusajoista johtuen → ei tähtiä 3. Vaihtelevat varjot ovat aiheutuneet epätasaisesta kuun pinnasta 4. Haastattelu on editoitu siten, että alkuperäinen Nixonin ja Armstrongin keskustelun viive on jätetty pois 	 <p>A photograph of an astronaut on the moon. The astronaut is standing on the lunar surface, which is covered in dust and has several footprints. To the left, an American flag is planted on a wooden support. The background is the dark, starless sky of space.</p>

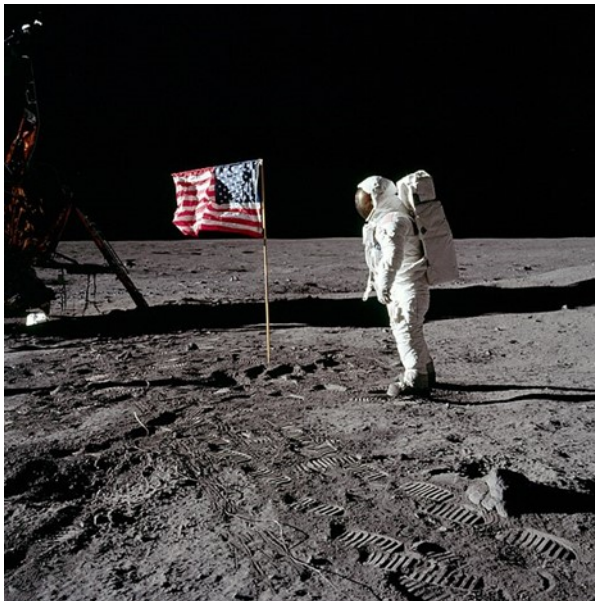

Hätäiset johtopäätökset “toiminnassa”

- Kaupunkitarinat -

Oliko Yhdysvaltojen hallitus lavastanut kuuheen laskeutumisen?

Ei!

Ohjaaja Roland Emmerich (Independence Day):
“Kuuheen laskeutuminen (...) oli kerrassaan liian hyvä. Sellaista oli mahdotonta lavastaa 1960-luvulla. Jopa nykypäivän välineillä se tuottaisi ongelmia.”

Lähde: Saksalainen televisioasema ZDF: “Vorsicht Verschwörung” (Varo salaliittoa)

Kuinka tämä kaupunkitarina ja muut salaliittoteoriat syntyivät?

???

Kuinka tämä kaupunkitarina ja muut salaliittoteoriat syntyivät?

- Ne ovat usein mielenkiintoisempia kuin todellisuus.
- Ne perustuvat väittämiin, joita on vaikea tarkistaa ja ihmiset uskovat ne helposti (esim. lepattava lippu viittaa siihen, että kuvat on otettu maassa).
- Ne salaavat vaihtoehtoiset selitykset (esim. Tähdetön taivas voi selittyä yökuvauksen teknisillä rajoitteilla).
- Kaupunkitarinat irrottavat tosiseikat asiayhteydestään ja vievät ne äärimmäisyyksiin.